

Doğu Karadeniz HES

İnceleme Gezisi

EMO Yönetim Kurulu'nun kararı üzerine EMO Trabzon Şubesi'nin organizasyonunu yaptığı 29-30-31 Ekim 2010 tarihlerinde, Türkiye'nin uzun süredir gündeminde olan, kurulduğu yerlerde halkın yaşam hakkını savunan direnişlerine sebep olan küçük ölçekli HES'lerle ilgili yerinde inceleme ve değerlendirme amaçlı teknik gezi gerçekleştirildi. 3 günlük gezinin ilk gününde Trabzon Araklı vadisinde yer alan Akocak HES, Günayşe HES, Yukarı Manahos HES ve Trafo merkezi, Sümene Köprübaşı vadisinde yer alan Çamlıkaya HES, Çaykara Trafo Merkezi İnşaatı incelendi. İkinci gün, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun SİT alanı ilan ettiği İklidere Vadisi'ne hareket eden heyet, burada İklidere HES, Cevizlik HES, Yokuşlu HES ve İncirli HES'i gezdi. Rize'de Ziraat Bahçesi'nde Derelerin Kardeşliği Platformu temsilcileriyle toplantı yapan heyet, aynı gün Senoz Vadisi'nde incelemede bulundu. Senöz vadisinde Kaptanpaşa Köyü'nde Senoz Demeği temsilcileri ve yöre halkıyla sohbet toplantısı gerçekleştirildi. gerçekleştirilen toplantılar, yöre halkının nabzının tutulması, taleplerinin ilk ağızdan dinlenmesi açısından anlamlı toplantılar olmuştur.

Üçüncü gün ise Artvin'de Deriner HES inşaatı ile Borçka HES'te teknik incelemeler yapıldı. Zaman sorunu nedeniyle Artvin'de bulunan çok sayıda küçük ölçekli nehir tipi HES inşaatları görülemedi. Trabzon'a dönen heyet, HES Teknik Gezisi'nde edinilen bilgi ve dokümanların paylaşılması, rapor çalışmasına dönüştürülmesi konusunda EMO Trabzon Şubesi'nde kısa bir değerlendirme toplantısıyla gezi programı tamamlandı.

Bugüne kadar küçük ölçekli HES'ler (KÖHES) için doğru bilgiler içermeyen, yalnızca usule uydurmak için hazırlanan ÇED raporları hazırlanırken, KÖHES'in yapılacağı yerde yaşayan halkın nasıl etkileneceği, suyun nasıl toplandığı, suyu taşımak için kilometrelerce uzunlukta döşenen boruların suyu nereden aldığı, suyu toplamak için

dere yataklarına yapılan müdahalelerin nelere yol açacağı, yaşamını suyla sürdüren canlıların akıbetinin ne olacağına bütünlüklü incelenmesi gerektiği, bu noktada ciddi ihmallere olduğu açıkça görüldü.

Üç günlük gezi esnasında kısa da olsa halkla kurulan temaslarda, mühendislerin de HES projelerini enerji ve su politikaları bütünlüğü ile ele alıp, projelerin gerçek anlamını kavrayarak, projeleri yalnızca teknik anlamda enerji nasıl üretilir, üretim tesislerinde, şalt sahalarında teknik donanım nasıl sağlanır sorularından başka bir düzeye çekmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

EMO'nun HES'lerle ilgili üç günlük teknik gezisi, doğanın piyasalaştırılmasını kavrayacak incelemelerin programda eksik kalmasına rağmen, bir ilkin gerçekleşmesi, deneyim biriktirilmesi, TMMOB ve bağlı Odaların çalışmalarına örnek teşkil etmesi açısından da önemli bir inceleme gezisi oldu.

